

Statsforvalteren i Innlandet

Rapport
2025

Innlandsskogbruket i tall

Årsrapport for Innlandsskogbruket i 2024

Statsforvalteren i Innlandet

Rapport 2025

Forfatter(e): Andersson M., Aulie A., Birkeland R.E., Haget D., Holen C.O., Holm H., Kjær R., Lunde M., Lyshaug S., Skjeggstad E.B.

Tittel: Innlandsskogbruket i tall 2024. Skogstatistikk og skogfondsregnskapet for 2024.

Forsidebilde: Sandfuruskog i Elverum

Foto: Birkeland R.E

© 2025 Forfatterne

Rapporten er lisensiert under «Creative Commons Navngivelse – Ikke Kommersiell – Del På Samme Vilkår 3.0 Norge»-lisensen som er gjengitt her: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/no/>

Innholdsfortegnelse

Forord - 1

Skogbruket i Innlandet - 2

Tømmeromsetning - 3

Taubane og hogst i bratt terreng - 5

Infrastruktur for skogbruket - 6

Skogkultur - 8

Skogkultur, Forskningsprosjekt - 12

Kontrollene på skogområdet - 14

Skogbruksplan og miljø - 16

Skogbruksplanlegging, miljøregistreringer og miljøtilskudd - 17

Skogskader og beredskap - 18

Skogfondregnskap - 21

Skogfondstatistikk - 22

Forord

2024 har vært et rekordår for skogbruket i Innlandet, med høy aktivitet på flere områder. Avvirkingen har nådd hele 4,9 millioner m³, noe som utgjør en andel på 39,2 % av den totale avvirkingen i Norge. Også skogkulturaktivitetene har vært på et historisk høyt nivå – ungskogpleien har økt til 127 900 dekar, nyplantingen har nådd 20,9 millioner planter, og markberedning har vært gjennomført på 81 700 dekar. En medvirkende faktor til den høye aktiviteten er at barmarkssesongen i 2024 var lengre enn tidligere år, som har gitt større rom for utføring av skogkulturtiltak.

Til tross for økonomiske utfordringer som høy rente, inflasjon og svak kronekurs, har etterspørselen etter tømmer vært stor. Den lave kronekursen har bidratt til å gjøre norsk tømmer attraktivt på eksportmarkedet. Samtidig er kapasiteten ved sagbrukene i Sverige nå høyere enn virkestilgangen, noe som bidrar til økt etterspørsel etter tømmer fra Norge og har medvirket til at tømmerprisene stadig har økt.

Beredskap har vært et viktig tema i 2024, med økt fokus på hvordan skogbruket kan være bedre forberedt på uforutsette hendelser. Dette gjelder både ekstremvær, infrastrukturutfordringer og tiltak for å sikre en robust næring. Samarbeidet mellom skogeiere, næringen, Statsforvalteren og kommunene er svært viktig for å møte disse utfordringene effektivt.

Innlandsskogbruket i tall for 2024 gir en detaljert oversikt over aktivitetene i skogbruket, basert på skogfondregnskapet. Årets rapport er produsert i Power BI, noe som gir mulighet for fordypning i tallmaterialet og interaktiv utforskning av dataene.

Skogfondordningen sikrer finansiering av langsiktige investeringer i skogen gjennom tvungen fondsavsetning. Denne ordningen bidrar til en bærekraftig forvaltning av skogressursene, og med tilhørende skattefordeler gir den skogeierne bedre grunnlag for å investere langsiktig og ivareta viktige miljøverdier. I tillegg stimulerer skogbrukets tilskuddsordninger, som Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK), til økt aktivitet – noe som denne rapporten viser for 2024.

Alle tidligere publikasjoner - er samlet under: Om oss og Våre publikasjoner på www.statsforvalteren.no/innlandet

Lillehammer, 12.03.2025
Steinar Lyshaug
Avdelingsdirektør
Enhet for Skog- og trebruk

Skogbruket i Innlandet

Hovedtall for Innlandsskogbruket

Her er noen sentrale tall som beskriver aktiviteten og omfanget av skogbruk i fylket.

Tabell 1: Utvalgte nøkkeltall fra skogfondregnskapet ØKS

Aktivitet	2020	2021	2022	2023	2024
Avvirkning volum, m3	4 300 530	4 635 539	4 815 074	4 618 498	4 911 996
Avvirkning verdi, kr	1 629 mill.	2 036 mill.	2 364 mill.	2 467 mill.	3 334 mill.
Innestående skogfond pr. 01.01	677,9 mill.	674,0 mill.	773,9 mill.	897,2 mill.	983,3 mill.
Innbetalt skogfond	223,4 mill.	299,9 mill.	375,5 mill.	367,1 mill.	491,2 mill.
Tilskudd og andre innbetalinger	61,5 mill.	67,4 mill.	63,2 mill.	70,4 mill.	82,7 mill.
Utbetalt	289,3 mill.	267,3 mill.	315,7 mill.	351,6 mill.	425,5 mill.
Innestående skogfond pr. 31.12	674,0 mill.	773,9 mill.	897,2 mill.	983,3 mill.	1 132,1 mill.
Investert i skogkultur, kr	223,0 mill.	187,3 mill.	228,0 mill.	254,4 mill.	312,6 mill.
Nyplanting, planter	19,4 mill.	17,5 mill.	19,3 mill.	20,3 mill.	20,9 mill.
Nyplanting areal, dekar	102 008	92 426	102 608	109 613	115 252
Nyplanting, planter/dekar	190	190	189	186	181
Supplering, planter	1 mill.	1 mill.	2 mill.	1 mill.	1 mill.
Markberedning areal, dekar	77 494	79 941	63 442	67 615	81 704
Ungskogpleie, dekar	120 745	69 569	108 055	104 157	127 910
Gjødsling, dekar	27 119	23 143	1 232	13 932	19 862

Bilde 1: Tynning i granskog. Foto: Mathis Lunde

Tømmeromsetning

I 2024 ble det avvirket og omsatt 4,91 millioner m³ tømmer i Innlandet, noe som er ny avvirkningsrekord, og en økning på ca. 291 000 m³ sammenlignet med 2023. Verdien av tømmeret som ble omsatt i 2024 var 3,3 milliarder kroner, en økning på 865 millioner kroner fra året før.

De økte tømmerprisene har hatt betydelige ringvirkninger på hogstaktiviteten og omsetning av tømmer i 2024. Gjennomsnittlig tømmerpris steg til 679 kroner per m³ i 2024, som tilsvarer en økning på 145 kroner per m³ fra 2023.

Av tømmervolumet som ble omsatt i 2024 var 67 % gran, 27 % furu, 3 % lauv og 3 % sortimenter med blandede treslag.

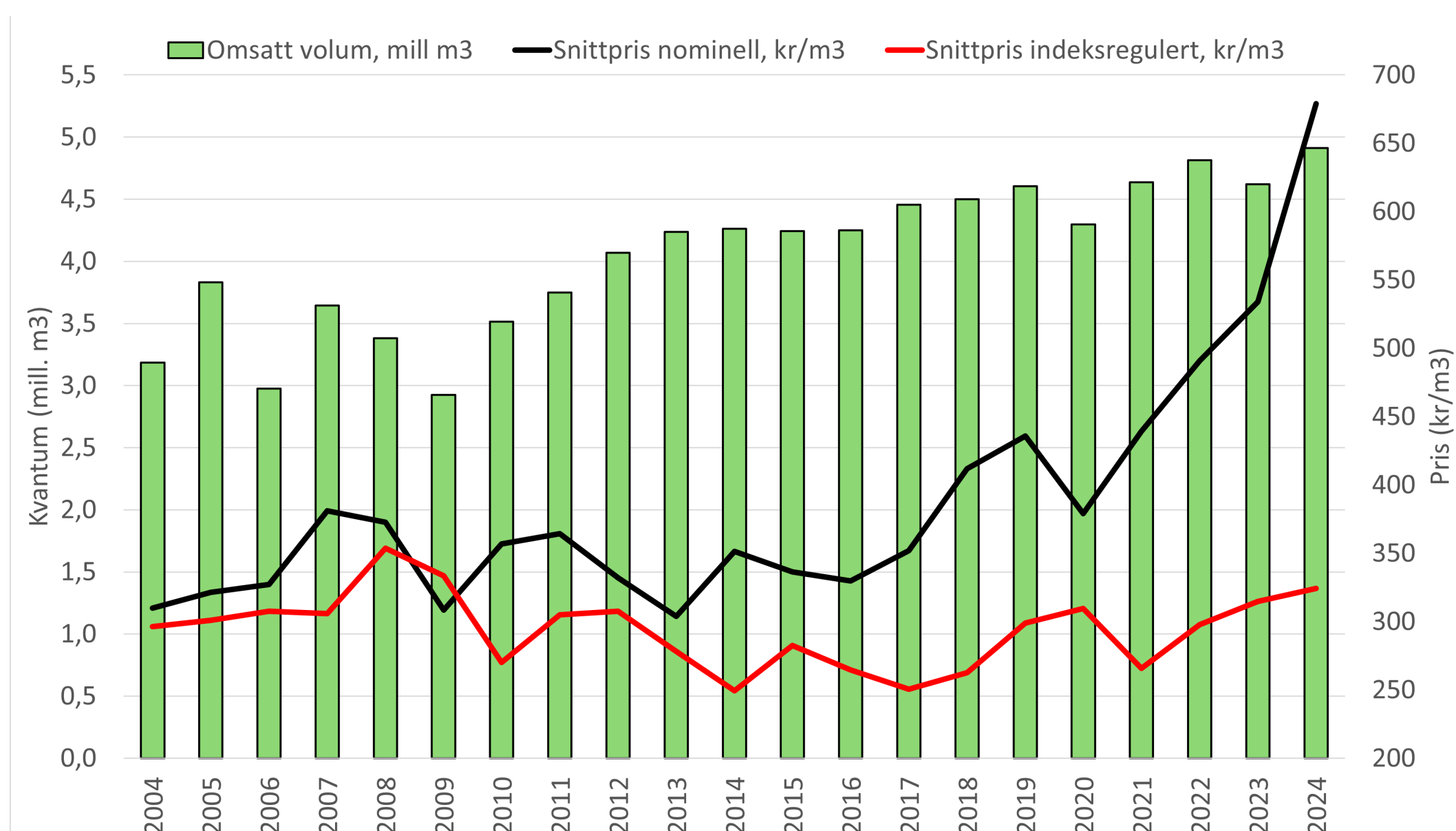
Tabell 2 viser virkesomsetning i volum, verdi og gjennomsnittspriser fordelt på regioner. Sammenlignet med 2023 er Hamarregionen den eneste regionen med reduksjon i avvirkningsvolum. Den største økningen i avvirkningsvolum finner vi i Glåmdals og Sør-Østerdals regionene.

Utviklingen i gjennomsnittspriser og avvirket volum fordelt på kjøper og region er illustrert i figur 1 og tabell 3 nedenfor.

Tabell 2: Tømmeromsetningen i Innlandet i 2024 fordelt på regioner. Kilde: Skogfondregnskapet ØKS

Region	1000 m ³	Prosent av volum	Verdi mill. kr	Snitt Kr./m ³
Valdres	349	7%	211	604
Sør-Østerdal	1 030	21%	720	699
Nord-Østerdal	214	4%	134	627
Nord-Gudbrandsdal	86	2%	50	578
Midt-Gudbrandsdal	110	2%	69	626
Lillehammer-Regionen	245	5%	158	643
Hamar-regionen	445	9%	303	680
Hadeland	438	9%	285	650
Glåmdalen	1 603	33%	1 131	705
Gjøvik-regionen	392	8%	275	702
Totalt	4 912	100%	3 334	679

Tømmervolum og gjennomsnittspris i Innlandet 2004-2024

Figur 1: Tømmervolum og gjennomsnittspris i Innlandet fra 2004-2024. Kilde: Skogfondregnskapet ØKS

Tabell 3: Omsatt virke i Innlandet i 2024, fordelt på tømmerkjøper og region. Kilde: Skogfondregnskapet ØKS

Tømmerkjøper/ Region	Glommen Mjøsen	Nortømmer	SB Skog	Viken	Andre	Totalt omsatt
Hamarregionen	383 874	30 849	29 017	-	1 525	445 265
Glåmdalen	754 307	289 044	457 700	1 787	100 614	1 603 452
Sør-Østerdalen	619 068	219 218	141 233	-	50 393	1 029 912
Nord-Østerdalen	152 300	38 849	22 526	-	260	213 935
Lillehammerregionen	224 418	7 442	12 995	-	38	244 893
Nord-Gudbrandsdal	83 967	1 948	-	-	-	85 915
Midt-Gudbrandsdal	95 534	13 743	-	-	334	109 611
Gjøvik – Toten	316 818	27 343	35 454	12 145	180	391 940
Hadeland – Land	30 480	41 379	53 073	289 886	23 359	438 177
Valdres	0	48 589	5 145	202 331	92 831	348 896
Innlandet 2024	2 660 766	718 404	757 143	506 149	269 534	4 911 996
Hamarregionen	86 %	7 %	7 %	0 %	0 %	100 %
Glåmdalen	47 %	18 %	29 %	0 %	6 %	100 %
Sør-Østerdalen	60 %	21 %	14 %	0 %	5 %	100 %
Nord-Østerdalen	71 %	18 %	11 %	0 %	0 %	100 %
Lillehammerregionen	92 %	3 %	5 %	0 %	0 %	100 %
Nord-Gudbrandsdal	98 %	2 %	0 %	0 %	0 %	100 %
Midt-Gudbrandsdal	87 %	13 %	0 %	0 %	0 %	100 %
Gjøvik - Toten	81 %	7 %	9 %	3 %	0 %	100 %
Hadeland - Land	7 %	9 %	12 %	66 %	5 %	100 %
Valdres	0 %	14 %	1 %	58 %	27 %	100 %
Innlandet 2024	54 %	15 %	15 %	10 %	5 %	100 %

Taubane og hogst i bratt terreng

Etter tre år uten taubanedrift i Innlandet, ble det igjen aktivitet i 2024.

Norsk Taubanelag har de siste par årene arbeidet aktivt for å øke interessen for taubanedrift og forståelsen for hvor nødvendig denne driftsformen er for skånsom drift i det bratte terrenget. Målet har vært å unngå at skogbruket forårsaker skred eller ras, spesielt ettersom naturfarerisikoen øker. I dette arbeidet har de også ansett det som viktig å ha taubaneaktivitet i alle fylker. Derfor ble det flyttet over en taubane fra Vestland fylke i siste halvdel av 2024.

Tilskuddet forvaltes av kommunene ut fra en belastningsfullmakt og en anbefaling fra Statsforvalteren.

Kommunene foretar godkjenning både før og etter driften for at skogeier skal kunne motta tilskudd. Tidligere har det vært anbefalt en fast tilskuddsats per m³, men i 2024 ble det anbefalt at tilskuddet fastsettes for den enkelte drift etter en formel. Målet er at skogeier skal sitte igjen med cirka 200 kr per framdrevet m³ til industriformål.

Ettersom tilskuddet utbetales basert på innmålt virke, er det per 31.12 kun utbetalt tilskudd til tre drifter i 2024, med et samlet beløp på 397 925 kroner. Det ble innvilget tilskudd til totalt ti drifter, med et samlet tilskuddsbeløp på 1,59 millioner kroner for nærmere 9 000 m³. Hoveddelen av tilskuddet vil derfor bli utbetalt i 2025.

Bilde 2 og 3: Drift med taubane i rasutsatte områder gir mulighet for å ta ut tømmer uten sporsetting og økt rasfare. Her fra en drift i Gausdal 2024. Foto: Carl Olav Holen

Infrastruktur for skogbruket

Investeringer i skogsbilveger

Det var bra aktivitet i bygging av skogsveger i 2024, selv om det ut fra behovet for modernisering av skogsvegnettet gjerne kunne vært enda større aktivitet. Det ble investert omtrent 63 millioner kroner i 2024, 3,7 millioner kroner mer enn i 2023. For første gang på lenge er det investert mer i nybygging av skogsveger enn i ombygging. I tillegg utgjør utskifting og ombygging av bruer over 10,3 millioner kr. Det er en svært liten del av traktorvegbyggingen som bygges med tilskudd. Tre veger i fjellstrøk i 2024 ble bygget med tilskudd, til sammen 335 000 kr. Fra skogfondregnskapet går det fram at samlet investering i traktorveger i hele fylket er 2,05 millioner kr for en samlet veglengde på 23 km traktorveg.

Tabell 4: Investering i veg, 2024. Kilde: Skogfondregnskapet ØKS

Tiltak	Kostnad tusen kr
Bruer	10 332
Ny veg	31 863
Ombygging	20 120
Traktorveg m. tilskudd	335
Totalt	62 650

Tilskudd utgjorde 19,8 millioner kr av den samlede investeringen i veg (rapport 03 kommunevise investeringer).

Ferdiggodkjente veger 2024

Investering i skogsveger av noe lengde er flerårige prosjekter. Tabellen 5 gir en oversikt over anlegg som ble ferdiggodkjent i 2024. Oversikten inkluderer også traktorveger som er bygget med tilskudd i fjellstrøk.

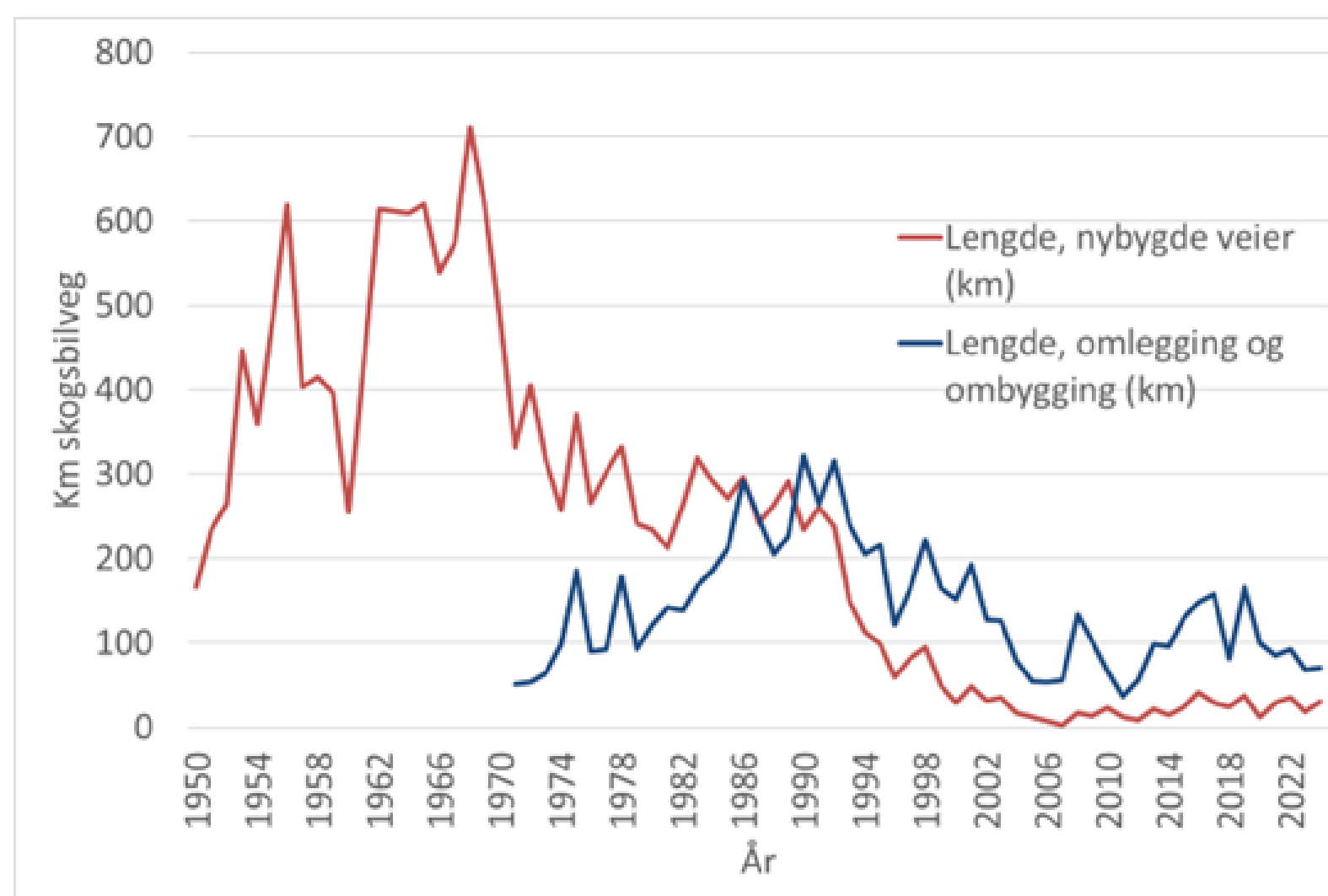
Tabell 5: Ferdiggodkjente veger i 2024. Kilde: Skogfondregnskapet ØKS

Type veg	Lengde km	Kostnad tusen kr	Tilskudd tusen kr
Nyanlegg	29,59	28 555	7 240
Ombygging	70,38	39 607	14 379
Traktorveg	1,77	946	273
Totalt	101,74	69 108	21 892

Det ble ferdigstilt skogsbilveger med en samlet kostnad på 69,1 millioner kroner, og det ble utbetalt 21,9 millioner kroner i tilskudd til disse vegene. Etter en lav aktivitet på ferdigstilling i 2023, på grunn av mye etterarbeid etter flommen «Hans», er ferdigstillingsnivået igjen oppe på samme nivå som for to år siden. Det ble sluttgodkjent tiltak på 14 bruer, noe som viser at bruprojektene i kommunene fortsatt fører til bra aktivitet.

Kostnadene for investering i bilveg var i gjennomsnitt 960 kr per meter for nybygging og 486 kr for ombygging.

Bygging av veg i Innlandet 1950-2024

Figur 2: Utviklingen i nybygging og ombygging av skogsbilveger i Innlandet for perioden 1950 - 2024

Vegvedlikehold

I 2024 ble det totalt registrert en kostnad på 38,4 millioner kroner i vegvedlikehold i Innlandet over skogfond, som er 3,1 millioner kroner mer enn i 2023.

Statsforvalteren har satt økt fokus på at kommunene skal gjennomføre vedlikeholdskontroll av veger som har mottatt statstilskudd. For kommunalt eide skoger utfører Statsforvalteren vedlikeholdskontroll. Dessverre har ikke alle kommuner prioritert vedlikeholdskontroll i 2024, men kontroller som er rapportert viser at vegetasjonskontroll og grøfterensk er de mest forsømte tiltakene. Dessverre avdekkes mange tilfeller av forsømt vedlikehold, og kommunenes kontroll er viktig for at vedlikehold skal bli prioritert for en stor del av skogsvegnettet. Derfor ender det også ofte opp med skippertak, der skifting av stikkrenner, grøfterensk og regrusing er nødvendig for å ta igjen det forsømte.

Bilde 4: Bygging av veg på duk og geonett gir en skånsom framføring av veg på myr uten gravetiltak, og holder myra intakt under veglegemet. Foto: Carl Olav Holen

Bilde 5: Befaring av tyngre vedlikehold i Nord-Aurdal av Ragnar Haga, skogbruksrådgiver i kommunen, og Dagfinn Haget fra Statsforvalteren i Innlandet. Foto: Carl Olav Holen

Skogkultur

2024 har vært et toppår for skogkulturaktivitet i Innlandet, med rekordhøyt nivå på flere skogkulturtiltak. Det er registrert høyeste aktivitet noensinne innen ungskogpleie, markberedning og nyplanting.

Det ble investert totalt 312,6 millioner kroner i skogkulturtiltak i 2024, en økning fra 254,4 millioner kroner i 2023. Av dette ble 281,4 millioner kroner utbetalt fra skogfond, opp fra 234,8 millioner kroner året før. Differansen mellom registrerte investeringer og skogfondsutbetalinger skyldes at enkelte skogeiere har finansiert deler av investeringene uten uttak fra skogfond. I disse tilfeller vil den delen av investeringen som det ikke er utbetalt fra skogfondskontoen bli stående som en såkalt udekket investering, som skogeier kan få utbetalt innen en gitt tidsfrist.

Gjennom ordningen for tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK-tilskudd) ble det utbetalt 32,9 millioner kroner i 2024. Dette inkluderer en grunnbevilgning på 26 millioner kroner samt en tilleggsbevilgning på 6,9 millioner kroner fra Landbruksdirektoratet. I tillegg ble det utbetalt 23,8 millioner kroner i klimatilskudd til tiltakene tettere planting ved nyplanting, suppleringsplanting og gjødsling.

Tabell 6: Hovedtall for skogkulturtiltak i Innlandet, 2024 og 2023. Kilde: Skogfondregnskapet ØKS

Aktivitet	2023	2024
Nyplanting, planter	20 338 738	20 897 118
Nyplanting areal, dekar	109 613	115 252
Nyplanting, planter/dekar	186	181
Supplering, planter	1 081 586	1 383 014
Såing, dekar	2 659	2 676
Markberedning areal, dekar	67 615	81 704
Ungskogpleie, dekar	104 157	127 910
Forhåndsrydding, dekar	32 494	32 649
Gjødsling, dekar	13 932	19 862
Grøfting, meter	280 110	274 282

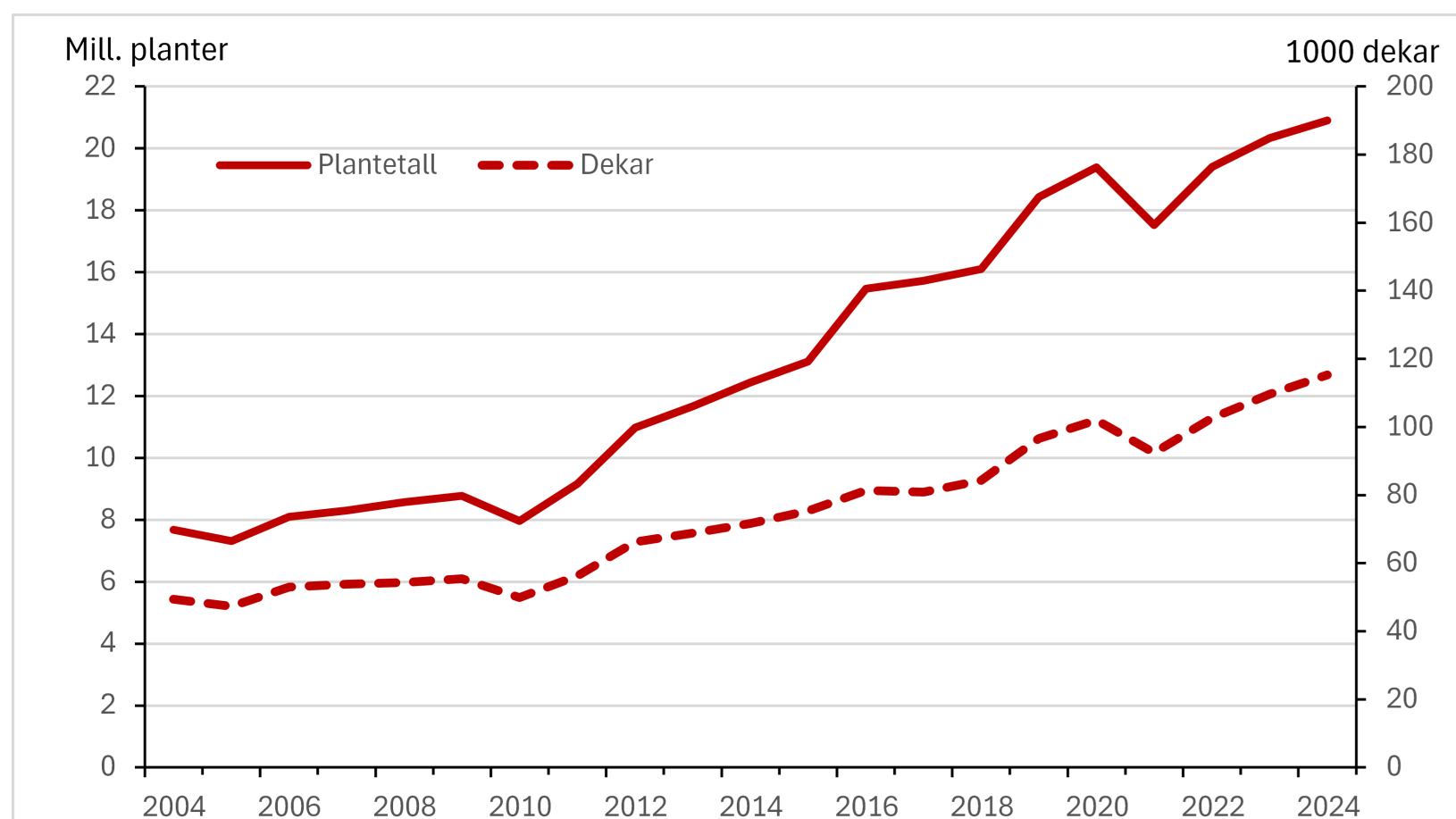
Nyplanting

I 2024 ble det satt ut 20,9 millioner planter i Innlandet, det høyeste antallet siden 1980. Den rekordhøye avvirkingen i perioden 2021–2024 har naturlig bidratt til økningen i planteantall.

Gjennomsnittlig plantetetthet har vist en svak, fallende trend over flere år. I 2024 ligger gjennomsnittet på 181 planter per dekar (se figur 4).

Det er i tillegg utbetalt 14,6 millioner kroner i tilskudd til nyplanting gjennom ordningen for tilskudd til tettere planting som klimatiltak.

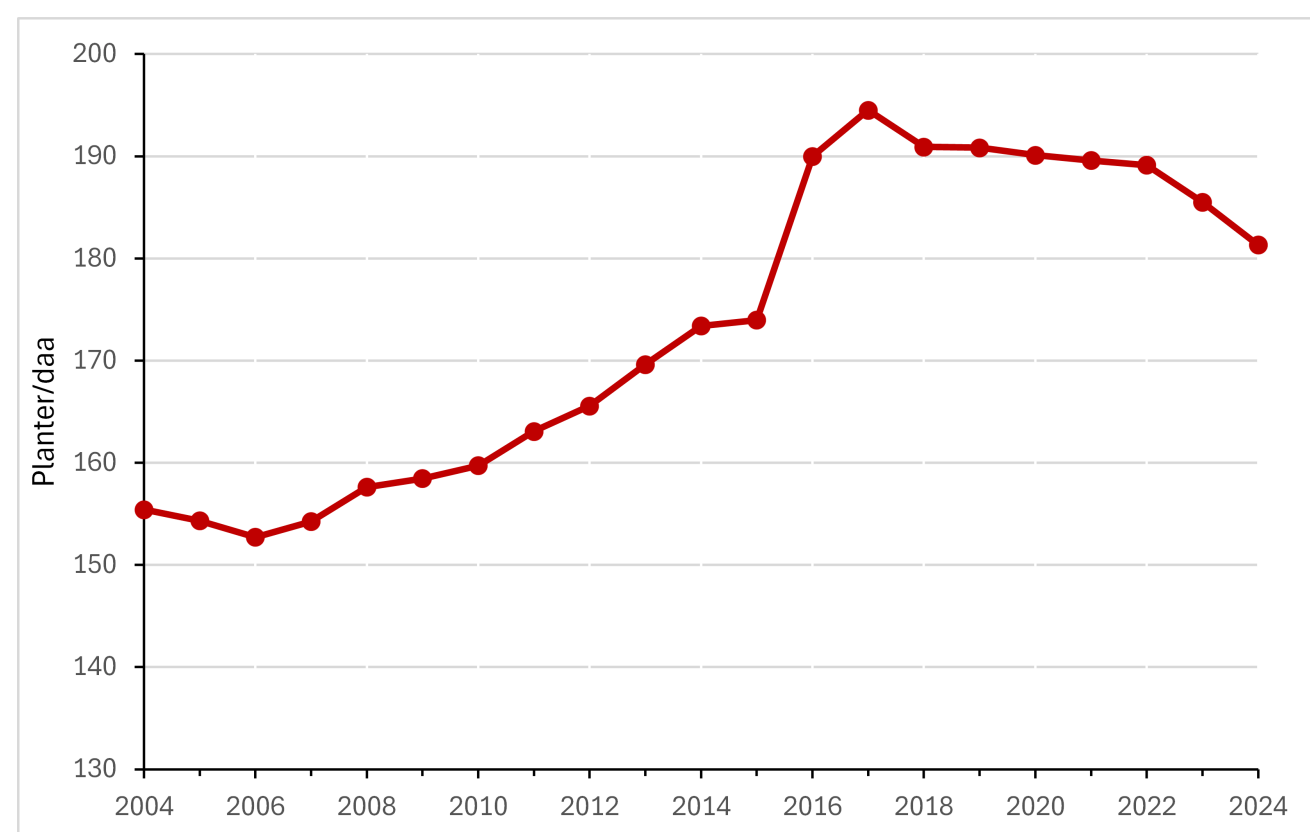
Nyplanting i Innlandet 2004-2024

Figur 3: Utvikling av totalt planteantall og plantet areal for perioden 2004-2024.

Kilde: Skogfondsregnskapet ØKS

Plantetetthet i Innlandet 2004-2024

Figur 4: Utvikling av gjennomsnittlig plantetetthet i Innlandet for perioden 2004-2024. Kilde: Skogfondsregnskapet ØKS

Bilde 6: Granplante i markberedningsflekk.
Foto: Ruben Eik Birkeland

Suppleringsplanting

I 2024 ble det suppleringsplantet 1,38 millioner planter i Innlandet, en økning på 22 % sammenlignet med 2023. Til tross for økingen ligger nivået fortsatt under gjennomsnittet for perioden 2019–2023.

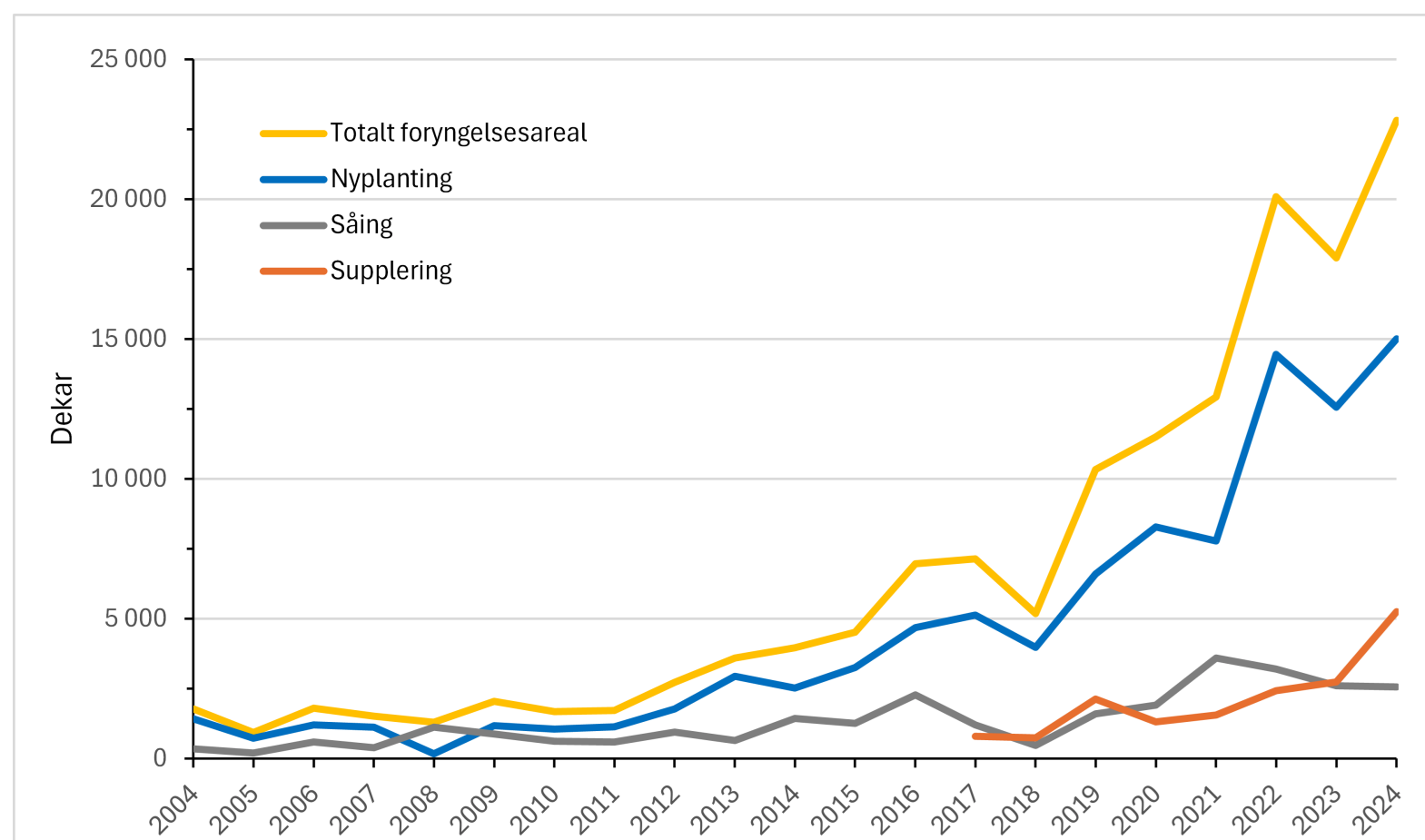
Gjennom ordningen for tilskudd til tettere planting som klimatiltak ble det utbetalt 3,5 millioner kroner i tilskudd til suppleringsplanting.

Foryngelsestiltak furu

2024 markerer et nytt toppår for planting av furu i Innlandet, både målt i totalt areal og antall planter (se figur 5). Det ble plantet og supplert totalt 3,2 millioner furuplanter, en betydelig økning fra forrige toppår i 2022, da tallet var 2,6 millioner planter.

Nyplanting av furu utgjorde 12,9 % av det totale planteantallet for nyplanting i 2024. Såingsarealet for furu har holdt seg stabilt, mens suppleringsplanting av furu har hatt en markant økning fra 2023. Furu utgjorde 32,2 % av all suppleringsplanting i 2024.

Foryngelsestiltak furu 2004-2024

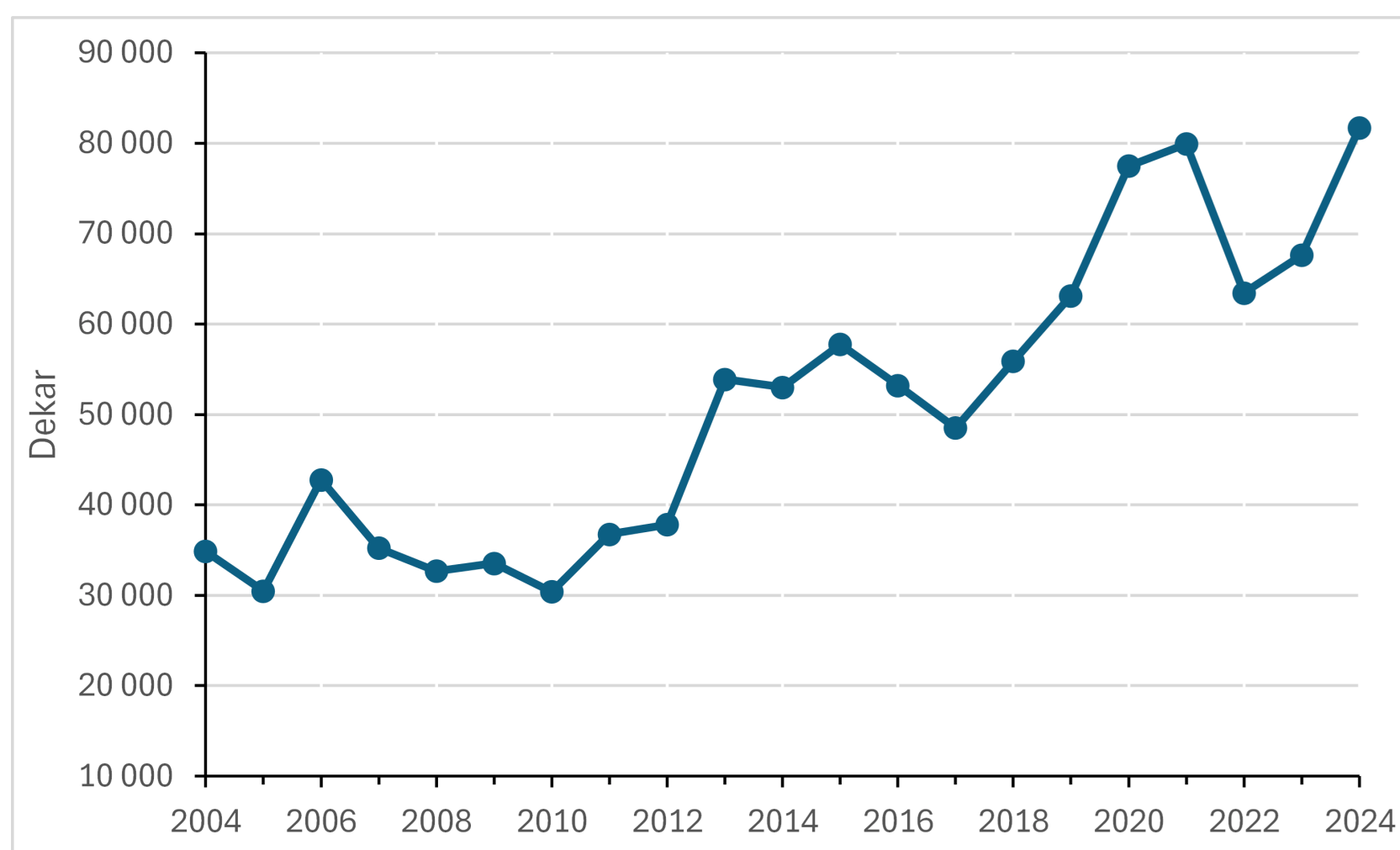

Figur 5: Areal med gjennomført nyplanting, suppleringsplanting, eller såing av furu i Innlandet for perioden 2004-2024. Kilde: Skogfondsregnskapet ØKS

Markberedning

Markberedningsarealet økte i 2024, med et nytt rekordnivå på 81 700 dekar. Dette representerer et markant hopp fra de to foregående årene. I 2023 ble det markberedt 67 615 dekar, som var betydelig lavere enn forrige toppår i 2021, da om lag 80 000 dekar ble markberedt.

Markberedning i Innlandet 2004-2024

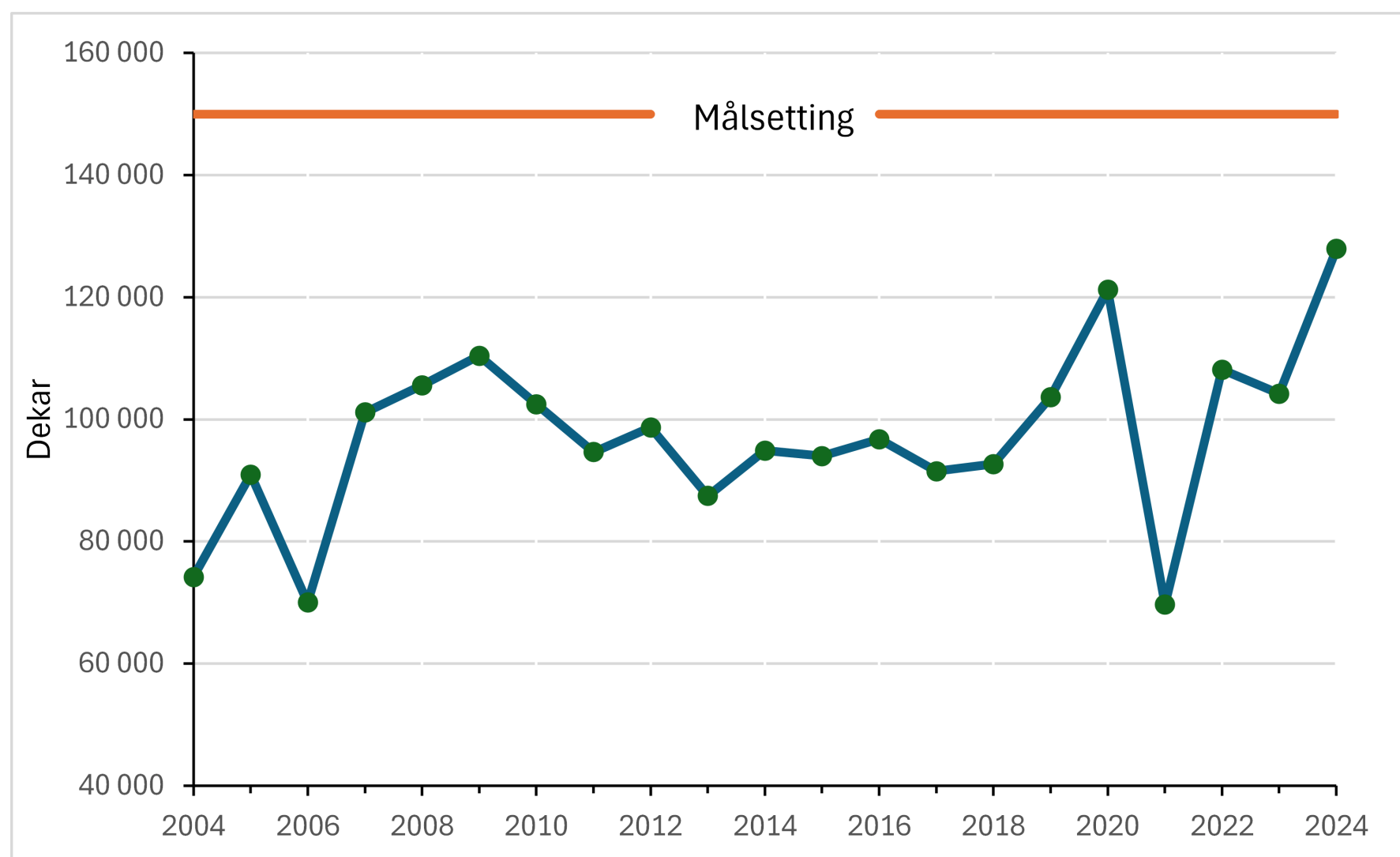
Figur 6: Utvikling av markberedt areal i Innlandet for perioden 2004-2024. Kilde: Skogfondsregnskapet ØKS

Ungskogpleie

Ungskogpleieaktiviteten nådde et nytt rekordnivå i 2024 med nær 128 000 dekar, en økning fra både foregående år og forrige toppår i 2020 på 121 000 dekar. Den lange feltsesongen i 2024 har trolig bidratt positivt til denne økningen.

Til tross for fremgangen ligger omfanget fortsatt under målsettingen på 150 000 dekar årlig i Innlandet.

Ungskogpleie i Innlandet 2004-2024

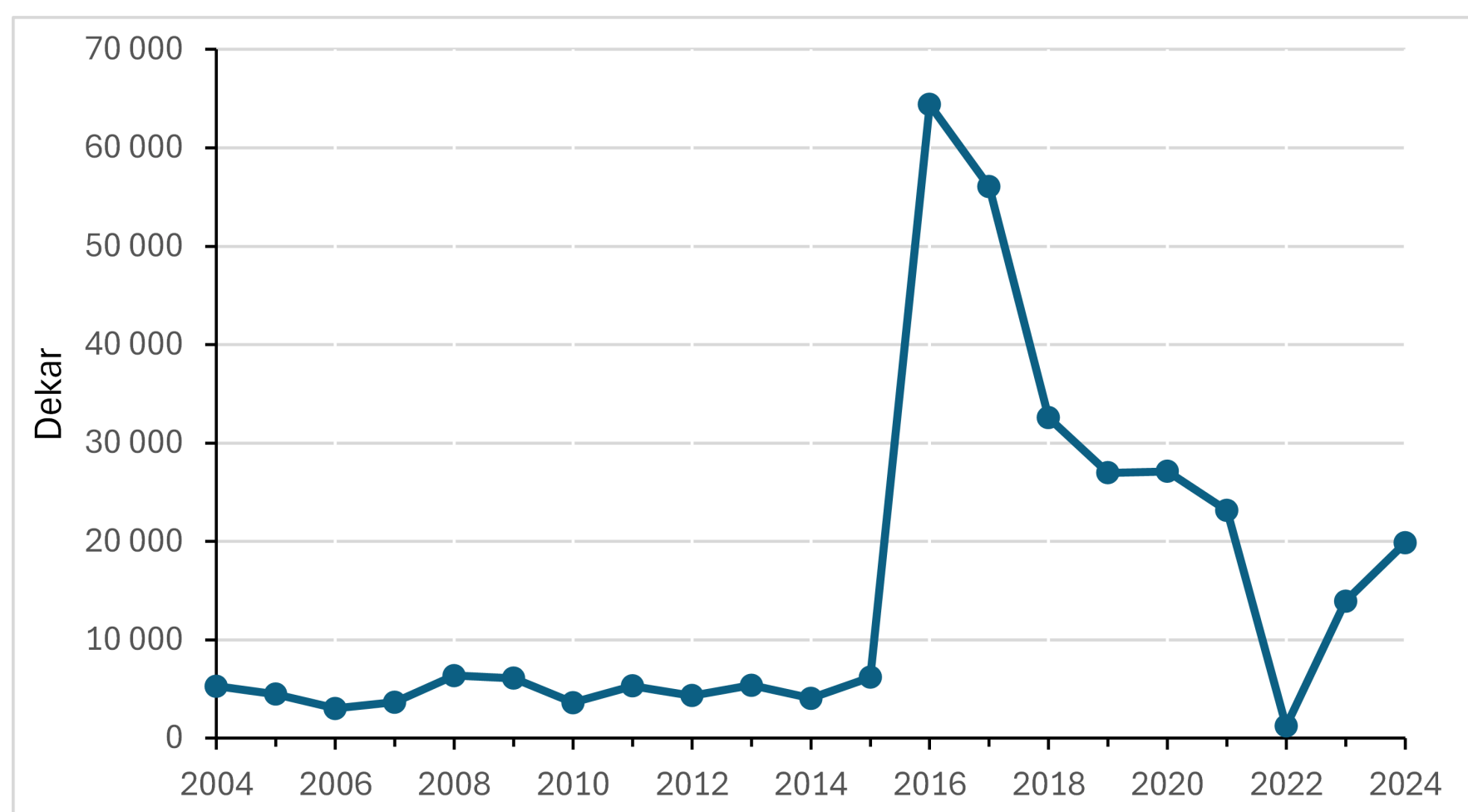
Figur 7: Ungskogpleieaktivitet i Innlandet for perioden 2004-2024. Kilde: Skogfondsregnskapet ØKS

Gjødsling

Gjødsling av skog økte i 2024 til omtrent 20 000 dekar gjødslet areal. Denne veksten bygger videre på økningen i 2023, som fulgte etter et unormalt lavt nivå i 2022 grunnet gjødselmangel.

Til tross for økningen i 2024, ligger gjødslingsaktiviteten fortsatt under nivåene som ble observert i perioden 2016–2021 (se figur 8).

Gjødslet areal i Innlandet 2004-2024

Figur 8: Gjødsling av fastmark i Innlandet for perioden 2004-2024. Kilde: Skogfondsregnskapet ØKS

Forskningsprosjekt om markberedning og karbonbalanse i Innlandet

Markberedning er fortsatt et sentralt tiltak for skogbruket i Innlandet. Regionen står for omtrent 75 % av all markberedning i Norge, og i 2024 ble det markberedt rekordhøye 81 700 dekar. Markberedning bidrar til bedre vekstforhold for skogplanter ved å øke temperaturen på planteplassen og redusere risikoen for billeskader og tørke. Effektene over bakken er godt dokumentert, men det er fortsatt behov for mer kunnskap om hvordan tiltaket påvirker karbonlagrene i jorda.

For å styrke kunnskapen om markberedningens innvirkning på karbonbalansen i skogøkosystemet, pågår et forskningsprosjekt i regi av Glommen Mjøsen Skog, NIBIO og Statsforvalteren i Innlandet, med støtte fra flere partnere. Prosjektet fokuserer på målinger av karbonlagre, samt utslipp og opptak i markberedt skog sammenlignet med ubehandlede kontrollflater.

Gjennomføring i 2024

Forsøksfeltene i Elverum og Gjøvik ble hogd vinteren 2023–2024. Jordprøver og profiler som ble forsinket i 2023 på grunn av ekstremværet Hans, ble samlet inn våren 2024. Fra mai til oktober ble det utført månedlige målinger av jordrespirasjon og klimadata. Markberedningen ble gjennomført høsten 2024, med bruk av to metoder: flekkmarkberedning med gravemaskin og stripemarkberedning med skålharv. Arbeidet ble utført av erfarne maskinførere under tett oppfølging fra prosjektledelsen, og gjennomført på helt ordinær måte for å sikre overførbare resultater.

Bilde 7: Måling av jordrespirasjon på forsøksfeltet i Gjøvik. Foto: Ruben Eik Birkeland

Videre arbeid

Våren 2025 skal feltene tilplantes, og videre målinger vil bli gjennomført for å følge utviklingen. Resultatene fra prosjektet vil gi viktig kunnskap om markberedningens rolle som klimatiltak, både i et kortsiktig og langsiktig perspektiv.

Organisering og finansiering

Prosjektet eies av Glommen Mjøsen Skog, med NIBIO som forskningsleder og Statsforvalteren i Innlandet som ansvarlig for administrativ prosjektledelse og feltarbeid. Øvrige partnere inkluderer NMBU, Universitetet i Innlandet (INN), Viken Skog, Norskog og Skogkurs. Prosjektet finansieres av Skogtiltaksfondet, Utviklingsfondet for skogbruk, Innlandet fylkeskommune, fylkesinntrukne rentemidler og egeninnsats fra deltakerne.

Bilde 8: Markberedning med lassbærer og gravemaskin på forsøksfeltet i Gjøvik. Foto: May-Sylvi Skinnerlien, Skogkurs

Kontrollene på skogområdet

Statsforvalterens forvaltningskontroll av kommunene

Statsforvalteren gjennomførte i 2024 forvaltningskontroll på skogområdet i fire kommuner i Innlandet. Statsforvalteren er pålagt å gjennomføre forvaltningskontroller av en andel av kommunene hvert år. Forvaltningskontrollene er hovedsakelig en kontroll av at de statlige tilskuddsmidlene på landbruksområdet anvendes på en reglementert måte. Hovedtema under forvaltningskontrollene er kommunenes behandling av skogeierens søknader om refusjon av skogfond og tilskudd til nærings og miljøtiltak i skogbruket (NMSK-tilskudd).

Kommunenes risikobaserte kontroll av skogtiltak

Ifølge forskriftene for skogfond og tilskudd til nærings- og miljøtiltak (NMSK-tilskudd) er kommunene pliktige til i nødvendig utstrekning å foreta risikobaserte feltkontroller av skogtiltak hvor det er søkt om skogfondsrefusjon eller tilskudd. Skogkultur og veivedlikehold er slike tiltak. «Nødvendig utstrekning» er av Landbruksdirektoratet definert til å være minimum 5 % av antall skogtiltak i kommunen pr år, eller minst tre kontroller i året (i kommuner med få tiltak). Kontrollen skal ta stilling til om tiltaket er økonomisk, miljømessig og faglig forsvarlig, om tiltaket er gjort i henhold til lovverket, og om tiltaket er utført i henhold til de lokale retningslinjene for NMSK-tilskudd. I 2024 ble ifølge økonomisystemet for skogordningene (ØKS) om lag 5,5 % av gjennomførte tiltak kontrollert i Innlandet.

Kommunenes foryngelseskontroll

Foryngelseskontrollen har som formål å sikre at foryngelsesplikten i skogbruksloven overholdes. Kontrollene gjennomføres på risikobasert grunnlag og omfatter hogst av grandominert skog hvor det ikke er registrert planting i skogfondssystemet innen tre år etter hogst. I denne sammenhengen henvender kommunene seg til de aktuelle skogeierne for å undersøke årsaken til at planting ikke er registrert.

Av til sammen 594 uttrukne kontrollfelter i Innlandet for 2024 var 56 % godkjent med foryngelse pr 31. desember 2024. Videre krever 16% av feltene oppfølging, ofte på grunn av manglende planting som følge av skogeiers planer om å omdisponere skogarealet til andre formål (som nydyrking eller beite), prosesser som gjerne tar flere år å fullføre. For 28 % av feltene forelå det ingen avklaring ved årsskiftet. I mange tilfeller skyldes dette manglende tilbakemelding fra skogeier, mens det i andre tilfeller dreier seg om at kommunen ikke har rukket å følge opp.

Statsforvalteren er bekymret for at 167 hogster fortsatt mangler avklaring ved årsskiftet. Selv om dette tallet forventes å synke noe over tid, vil oppfølging av foryngelsen ha høy prioritet fremover.

Resultatkartlegging for skogbruk og miljø

Resultatkartleggingen gjennomføres på tilfeldig utvalgte hogstfelt som ble avvirket tre år tidligere (avvirket i 2021 for 2024). Formålet med kartleggingen er å vurdere etterlevelsen av forskrift om berekraftig skogbruk, noe som omfatter vurdering av foryngelsesplikten, samt hensyn til biologisk mangfold, kulturminner, landskap og friluftsliv.

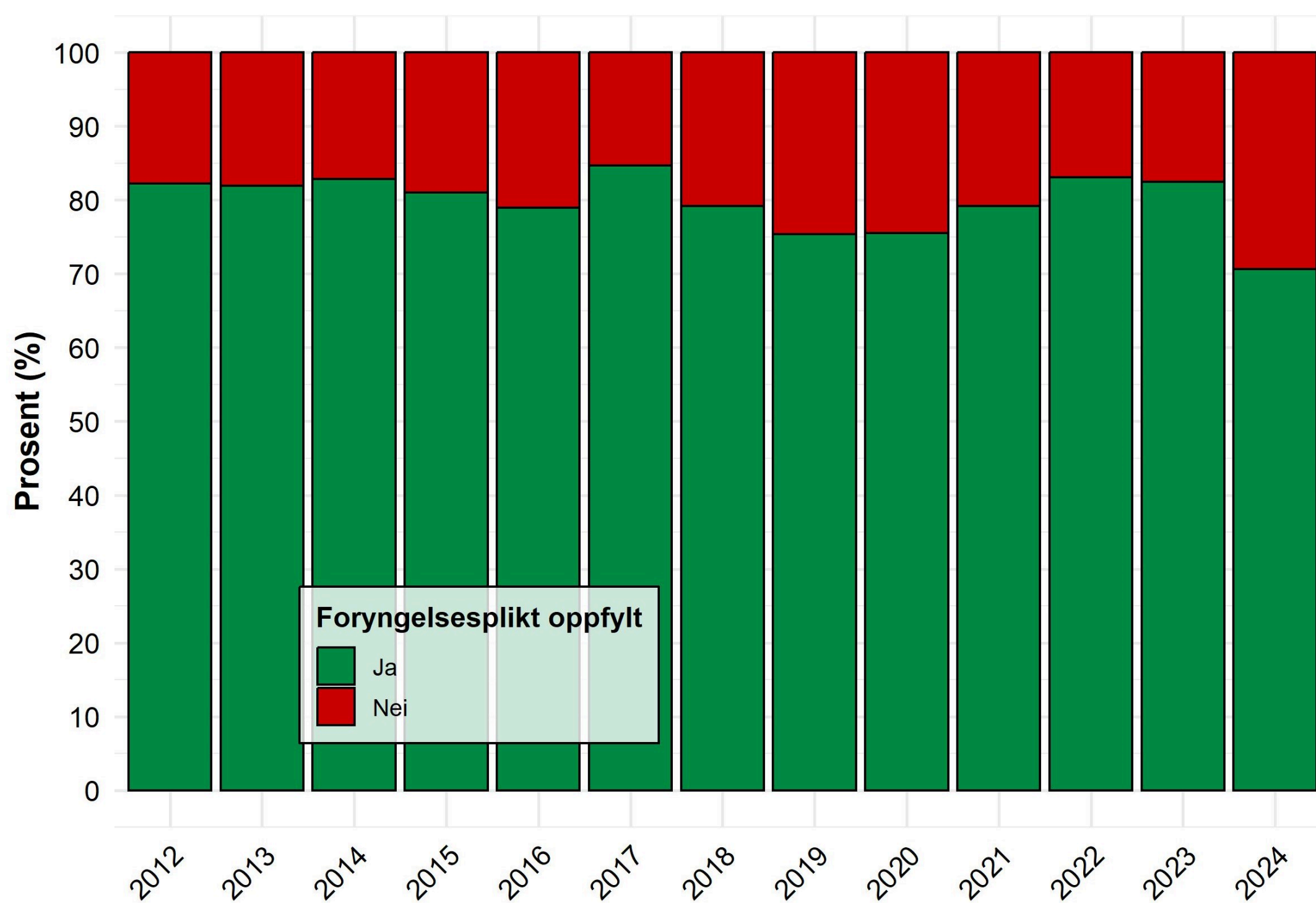
I Innlandet ble det i 2024 trukket ut 444 felt, hvorav 426 ble ferdig registrert innen årsskiftet. Av Innlandets 46 kommuner fullførte 40 av dem 100 % av tildelte kartleggingsoppgaver.

Resultatene fra 2024 viser at 29 % av de befarte voksestedene ikke tilfredstilte lovkravene til foryngelse på kontrolltidspunktet. I perioden 2012–2024 har i gjennomsnitt 20 % av feltene ikke oppfylt foryngelsesplikten ved kontroll.

Av feltene som ble vurdert som tilplantet, var det 13 % som ikke oppfylte kravene til foryngelsesplikt i perioden 2012–2024. I 2024 alene var det 23 % av de tilplantede feltene som ikke tilfredstilte kravet til minste tillatte planteantall. Kartleggerne vurderte i tillegg at kun 53 % av resultatkartleggingsfeltene i 2024 ville ha et planteantall tilsvarende anbefalt nivå eller høyere når foryngelsen er etablert.

Det er samtidig viktig å være klar over at resultatkartleggingen ikke er uten feilkilder. De reelle resultatene er trolig noe bedre enn tallene antyder, ettersom ikke alle planter nødvendigvis fanges opp under kartleggingen, og vurderingene kun gir et øyeblikksbilde av foryngelsessituasjonen tre år etter hogst. Den relativt høye andelen felter som ikke oppfyller kravene til foryngelse, indikerer likevel en vedvarende utfordring knyttet til foryngelse og oppfølging av foryngelsesplikten i Innlandet.

Andel felt med oppfylt foryngelsesplikt under resultatkartlegging 2012-2024

Figur 9: Andel av alle resultatkartleggingsfelt hvor foryngelsesplikten på tidspunktet er oppfylt/ikke oppfylt for perioden 2012-2024. Kilde: Skogfondsregnskapet ØKS

Skogbruksplan og miljø

Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer 2024

Skogbruksplanprosjekter organiseres områdevis, der en kommune eller flere kommuner helt eller delvis avgrenser prosjektene. Hvert prosjekt har en varighet på tre til fire år.

Behovsutredning for revisjon av miljøregistreringene utgjør fase en av et skogbruksplanprosjekt. I 2024 var det oppstart i et nytt takstprosjekt. Denne omfatter de to kommunene Sør-Aurdal og Etnedal i Valdres.

Tilskudd til skogbruksplaner med miljørevisjon er utbetalt i to kommuner. Behovsutredning for revisjon av miljøregistreringene er gjennomført for 4 kommuner, og i to kommuner er det gjennomført 20 kurs med til sammen 199 deltakere.

Grunnet manglende bildeopptak fra det nasjonale programmet for omløpsfotograferinger, har skogbruksplanprosjektet i Nord-Østerdal blitt forsinket med ett år. For å bøte på dette, er det fra skogbruket initiert et større Geovekst prosjekt for innsamling av laserdata der 3 kommuner i Nord-Østerdal inngår.

Ved årets slutt er det aktivitet i 6 takstprosjekter, hvorav to er under oppstart. Større oppslutning enn forventet, mange skogeiere som bestiller produkter med stor grad av feltarbeid og omfattende arbeid med eldre miljøregistreringer har ført til forsinkelser i flere prosjekter. Dette er håndtert av oppdragstakerne, lokale prosjektgrupper og berørte skogeiere er informert.

Det er positivt med stor oppslutning i skogbruksplanprosjekter og at produktene som tilbys er attraktive. Dette medfører i enkelte tilfeller at noen skogeiere får levert sine produkter senere enn forventet. For at skogbruket skal ivareta sine PEFC forpliktelser, er det også viktig at miljøregistreringene blir revidert etter gjeldene retningslinjer. I flere av de pågående prosjektene har gamle registreringer varierende kvalitet og alder, noe som har medført større arbeidsmengde enn hva som var estimert.

Miljøtiltak i skog

Det ble bevilget 5 millioner kroner i tilskudd til miljøtiltak i skog i 2024. Disse midlene skal brukes til å bevare eller fremme miljøverdier. Dette inkluderer blant annet langsiktig bevaring av nøkkelbiotoper gjennom å avstå fra hogst, tilrettelegging for friluftsliv, fremme spesielle miljøverdier gjennom skjøtsel eller bevaring av rovfuglreir og tiurleiker.

Kommunene i Innlandet utbetalte 1 112 129 kroner til 20 skogeiere i året som gikk, av dette ble 860 370 kroner utbetalt til langsiktig bevaring av nøkkelbiotoper, 225 000 kroner til avståelse fra hogst i tiurleik og 26 759 kroner til skjøtselstiltak for å fremme kulturminner.

Offentlig vernet skog i Innlandet

Det ble vernet 15 områder gjennom ordningen med frivillig vern av skog i Innlandet i 2024. Seks områder er helt nye naturreservater. De øvrige ni områdene er utvidelser av eksisterende naturreservater. Dette utgjør et totalt areal på ca. 22 000 dekar, hvorav skogarealet er på ca. 17 500 daa med ca. 15 500 daa produktiv skog.

Skogbruksplanlegging - miljøregistreringer og miljøtilskudd

Skogbruksplanlegging og miljøregistreringer hvor det er søkt om tilskudd				
Kommune	Antall eiendommer	Produktivt areal dekar	Kostnad kr	Tilskudd kr
3421 Trysil	221	491 371	6 956 818	2 692 332
3423 Stor-Elvdal	1	442	8 630	3 884
Sum 2024	222	491813	6965448	2696216
Sum 2023	275	1 589 912	14 657 243	6 184 928
Sum 2022	397	510 506	6 777 120	2 882 827
Sum 2021	301	955 990	9 871 230	3 948 493
Sum 2020	536	728 055	8 055 751	3 494 551

Totalt	
Forprosjekt / behovsutredning for revisjon av miljøregistreringer	174 000
Grunnlagsdata	0
Kurs	39 500
Kurs	39 000
Samlet tilskuddsutbetaling	2 948 716

Miljøtilskudd					
Kommune	Antall eiendommer	Kode - Forskrift §	Tilskuddsareal dekar	Tilskuddsgrunnlag kr	Utbetalt tilskudd kr
	2	670 - 6a	31	32 763	26 759
	18	671 - 6b	2 087	8 095 215	1 085 370
Sum 2024	20		2118	8127978	1112129
Sum 2023	23				979 651
Sum 2022	15				748 579
Sum 2021	22				910 581
Sum 2020	29				1 174 621

Skogskader og beredskap

Insekt- sopp- og beiteskader

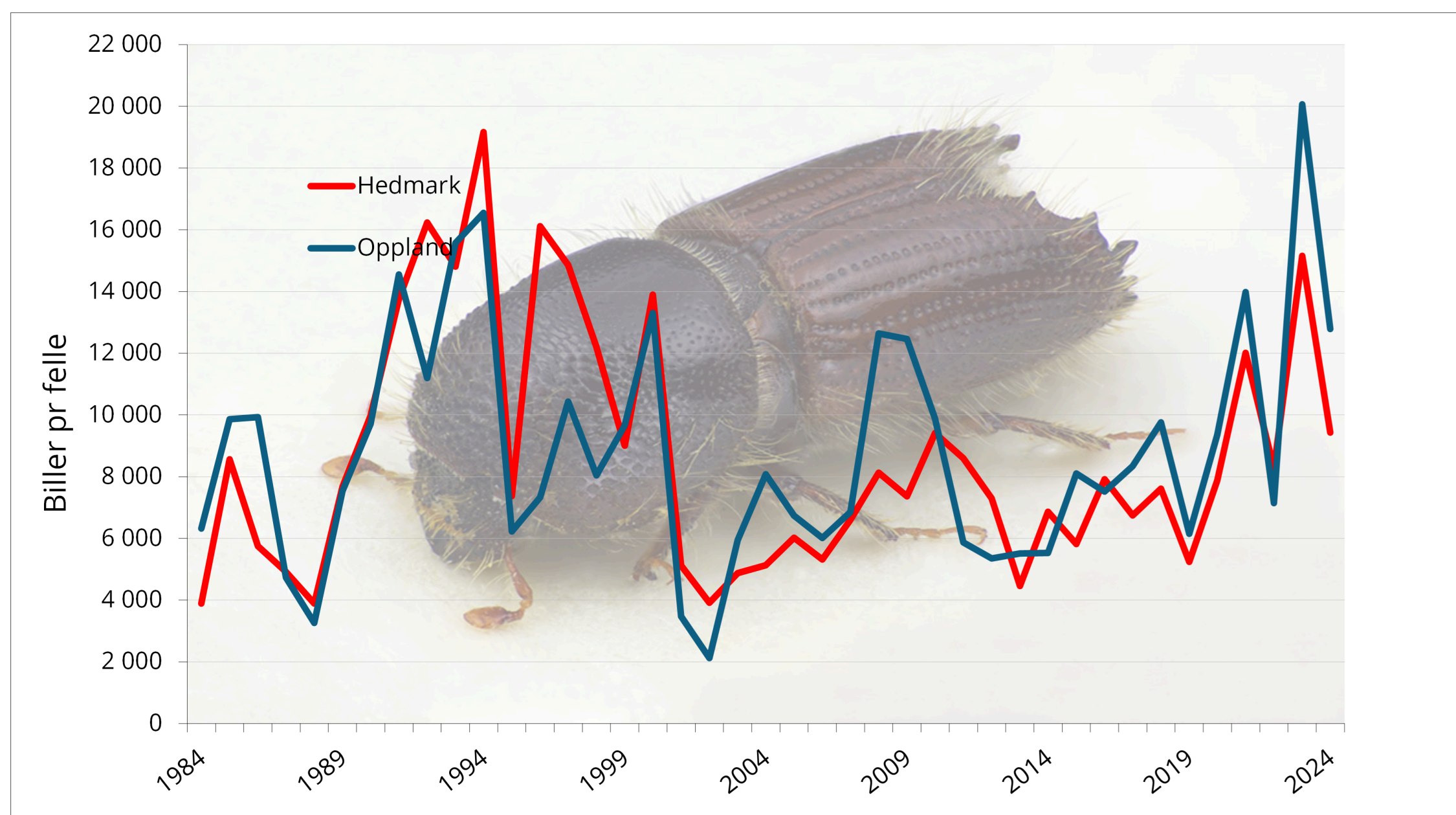
NIBIOs barkbilleovervåking viser i 2024 en nedgang i fangstene fra toppåret 2023, både i gamle Hedmark og Oppland. I Hedmark har fangstene sunket til et lavere nivå, og ingen kommuner overstiger NIBIOs terskelverdi for «middels risiko for omfattende barkbilleskade». I Oppland ligger imidlertid flere kommuner fortsatt på et middels høyt nivå, særlig i områder som ble rammet av stormen i november 2021.

Den varme og tørre våren i mai 2024 kan ha gitt gunstige forhold for granbarkbillenes flukt og egglegging, mens en kjøligere og våtere sommer antas å ha bremset videre oppbygging av bestanden. De fleste rapporterte skadene på stående skog i 2024 skyldes trolig angrep fra 2023, da trær ofte bruker lang tid på å vise tydelige symptomer. I Innlandet er det samtidig meldt om små, spredte angrep av barkbiller i flere kommuner, og det er registrert en rapport om lokale barkbilleangrep på skogskader.no i 2024.

Erfaringsmessig når barkbillebestanden ofte en topp andre til tredje året etter en større skogskadehendelse, noe som var forventet i 2023 etter stormen i 2021. Overvåkingen tyder nå på at bestanden er i ferd med å avta i Innlandet, men utviklingen er væravhengig, og lokale variasjoner kan fortsatt oppstå.

Overvåking av stor granbarkbille utføres av NIBIO, i samarbeid med Statsforvalteren og kommuner. Mer info finnes på nibio.no. NIBIO ga i 2023 ut et nytt temahefte om barkbiller, som også er tilgjengelig på nibio.no.

Fellefangster av granbarkbille i Hedmark og Oppland

Figur 10: Bestandsutvikling for barkbiller i Hedmark og Oppland de siste 40 årene. NIBIO rapporterer fortsatt tallene for Hedmark og Oppland separat. Kilde: [Kilde: NIBIO rapport 10 \(157\) 2024 Granbarkbillen – Registrering av bestandsstørrelser i 2024.](#)

Andre skadegjørere

Det har vært 442 rapporterte skogskader på skogskader.no i Innlandet for 2024. Av disse var 2 tilfeller av bjørkerust og ett tilfelle granbarkbille, mens hele 437 av meldingene gjaldt angrep av heggspinnmøll på hegg. I tillegg erstattet Skogbrand forsikring 57 dekar plantefelt som var skadet av smånagere.

Masseutbrudd av heggspinnmøll

I 2024 ble det registrert et omfattende utbrudd av heggspinnmøll i flere kommuner i Innlandet, spesielt rundt Mjøsa og nordover langs Lågen. De angrepne trærne skilte seg tydelig ut, ribbet for blader og innhyllet i hvitt silkespinn. Selv om de fleste trærne tålte angrepet og produserte nytt løv, kan det ikke utelukkes at vi vil se sporadiske angrep også i kommende sesong.

Bilde 9: Trær angrepet av heggspinnmøll skiller seg tydelig ut blant de ellers grønne trærne. Foto: Ruben Eik Birkeland

Skader relatert til vær og klima

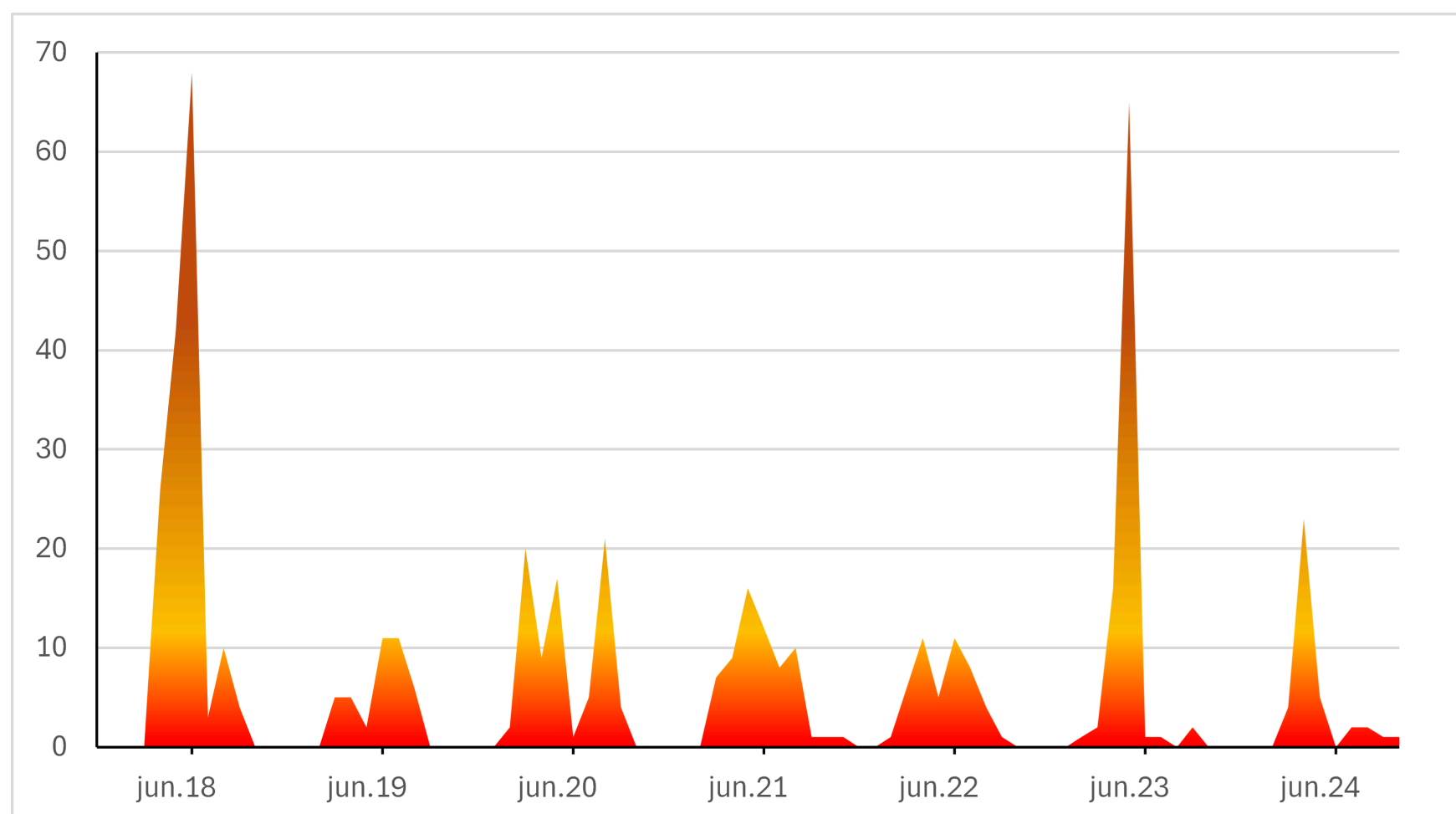
Skogbrann

Forsommeren 2024 var preget av tørke enda tidligere enn året før, noe som førte til økt skogbrannfare i mai. Dette resulterte i 23 registrerte skogbranner i mai, et høyere antall enn normalt for denne måneden.

Til tross for den tidlige tørkeperioden var det betydelig færre skogbranner i 2024 sammenlignet med 2023, da det ble registrert 88 skogbranner, hvorav 65 i juni. Nedgangen i 2024 skyldes hovedsakelig kjøligere temperaturer og større nedbørsmengder utover sommeren, som raskt reduserte skogbrannfaren. Ingen av skogbrannene i 2024 kom ut av kontroll, og skadeomfanget forble begrenset.

Som følge av årets skogbranner har Skogbrand forsikring meldt at de har erstattet 9 dekar brannskadet skog i Nord-Østerdalen i Innlandet.

Antall skogbranner per måned

Figur 11: Antall skogbranner per måned i Innlandet for perioden 2018-2024. Kilde: DSB

Andre værrelaterte hendelser

I 2024 er det ikke registrert ekstreme stormskader av stort omfang på skogen. Skogbrand forsikring har i 2024 erstattet 449 dekar stormskadet skog og 517 dekar snøskadet skog i Innlandet. Snøskadene oppsto i 2023, men ble taksert og erstattet i 2024. Totalt ble det meldt og erstattet 31 skogskader i Innlandet dette året (brann, snø, storm og smånagerskader).

Episoder med styrtregn forårsaket imidlertid til skader på flere skogsveger i Innlandet. De store nedbørsmengdene gjennom sommeren har også ført til høy grunnvannstand og tidvis utfordrende driftsforhold i skogen.

Bilde 10: Styrtregn har ført til store skader på mange skogsbilveier i 2024. Foto: Michael Anderson

Rapportering av skogskader

Observasjoner av skogskader kan rapporteres inn til NIBIO på skogskader.no. På denne nettsiden finnes det også en kartløsning hvor det er mulig å se skogskader som andre har rapportert inn.

Skogfondsregnskapet for Innlandet

Statsforvalteren fører regnskap over skogfondsmidlene og rentemidlene av skogfondet. Skogeierne skogfond skal brukes på tiltak som stimulerer til aktiv bruk av skogressursene og til etablering og oppbygging av kvalitetsskog.

Per 31.12.2024 hadde skogeierne i Innlandet 1 132 millioner kroner innestående skogfondsmidler. Dette er en økning på 149 millioner i forhold til 2023. Omløpshastigheten på midlene var 32 måneder.

Rentemidlene

Skogeierne får ikke renter av innestående beløp på skogfondet. Bruken av rentene er styrt av Forskrift om skogfond o.a., og skal gå til fellestiltak som fremmer skogbruket.

Fordeling av rentene

I 2024 fordelte vi renteinntektene for 2023, som utgjorde 43,6 mill. kroner. Midlene ble fordelt slik:

- 30 % til skogeierandelslagene
- 20 % til Landbruksdirektoratet (inntil 20 % avhengig av innestående beløp)
- 15 % til Statsforvalteren
- 35 % til kommunene

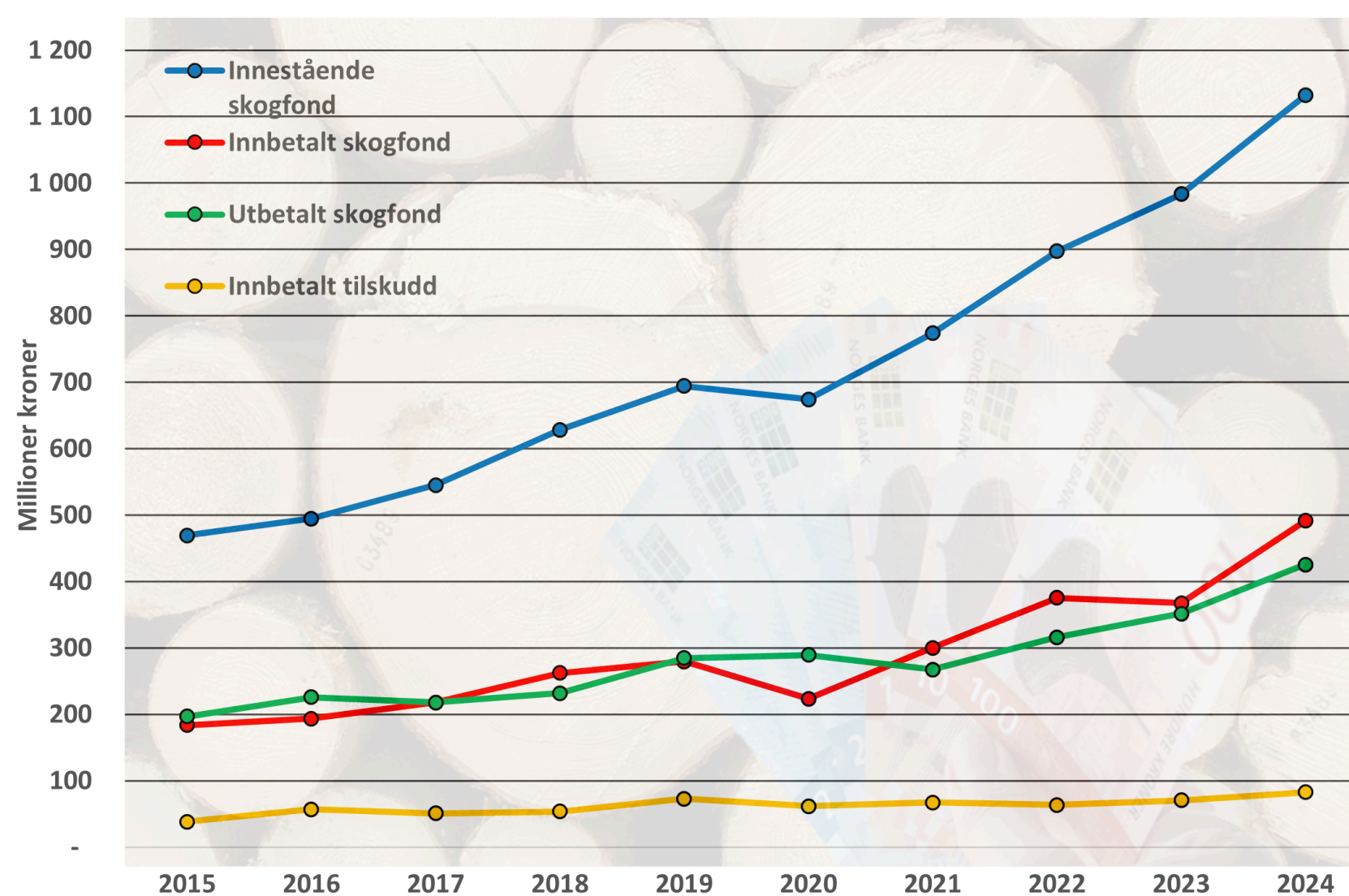
Renteinntektene for 2024 utgjorde 56,9 mill. kroner. Disse midlene vil bli fordelt i løpet av 2025.

Ikke alle midlene brukes opp hvert år. Per 31.12.2024 var den samlede beholdningen i kommunene 89 mill. kroner.

De fylkesinntrukne rentemidlene, som fordeles av statsforvalteren, ble benyttet slik det fremgår av tabell 7.

Tabell 7: Disponering av fylkesinntrukne rentemidler for 2024

Tiltak	Kroner	Prosent
Administrasjon av skogfundsordningen	239 489	4 %
Informasjon / veiledning	1 499 040	24 %
Tilskudd til organisasjoner	1 572 955	25 %
Skogbruksplanlegging	124 961	2 %
Teknisk utstyr	790 579	13 %
Prosjekter	1 350 958	22 %
Andre formål	594 209	10 %
Sum	6 172 191	100 %

Figur 12: Utviklingen av skogfondsmidlene i Innlandet for perioden 2015-2024.

Kilde: Skogfondsregnskapet ØKS

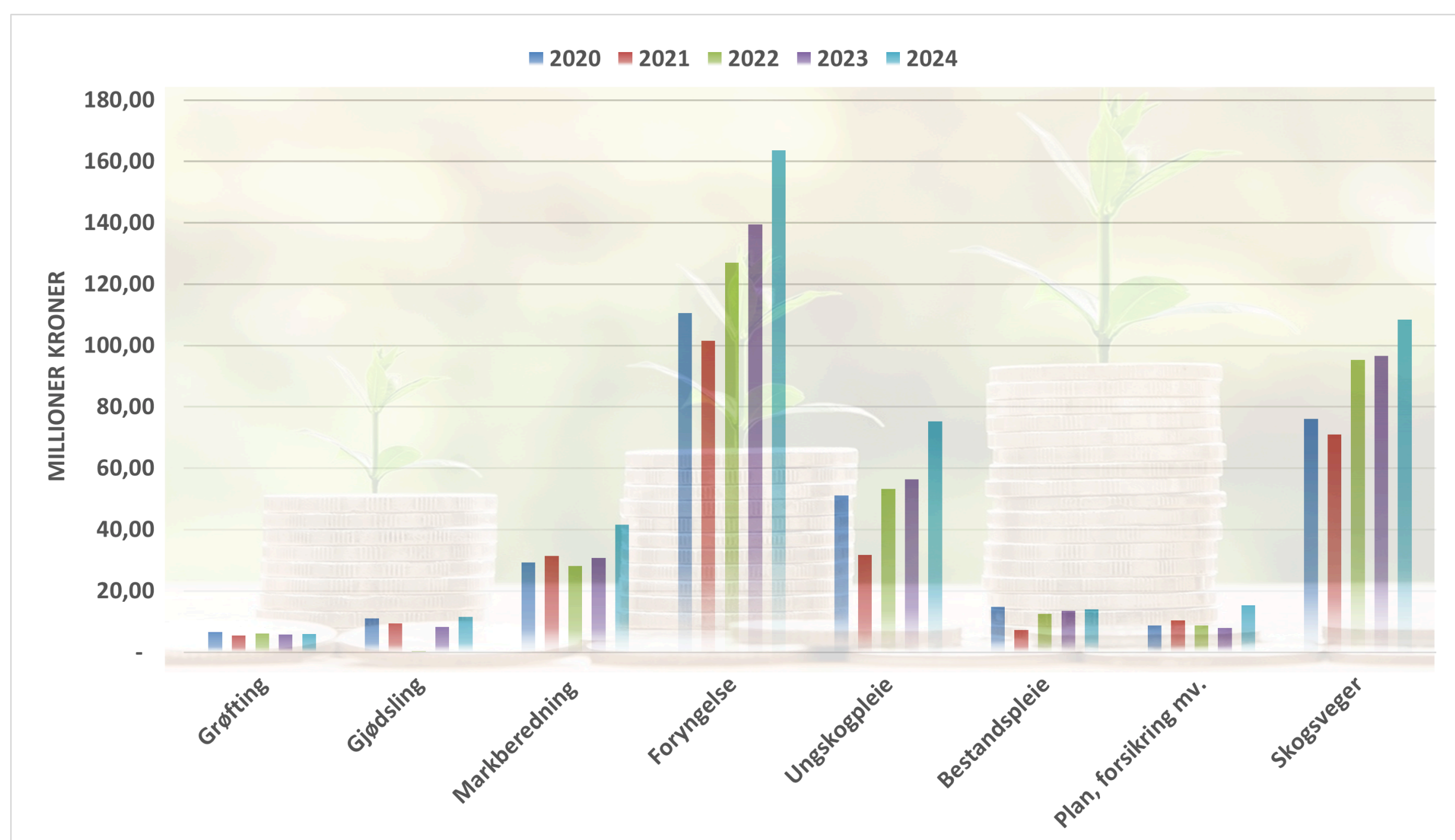
Skogfondstatistikk for Innlandet

Statsforvalteren fører statistikk over de ulike tiltakene i skogbruket basert på skogfundsregnskapet. Dette favner det meste av skogbruksaktiviteten i Innlandet.

Skogeiernes skogfond skal brukes til tiltak som stimulerer til aktiv bruk av skogressursene og til etablering og oppbygging av kvalitetsskog. Alle tiltak skal være økonomisk, økologisk og faglig forsvarlige.

Statistikksidene viser kommunevise tall for de ulike tiltakene, og med grunnlag i de skogfondbilag som ble registrert i skogfundsregnskapet for 2024.

Investeringer og bruk av skogfond i Innlandet i perioden 2020 - 2024

Figur 13: Investeringer og bruk av skogfond til de viktigste skogtiltakene fra 2020-2024. Kilde: Skogfundsregnskapet ØKS.

